

Verslag NMDC-bijeenkomst over juridificering van modellen en data, 17 oktober 2022

Organisatie: Sido Mylius (PBL), Guus Velders (RIVM)

Voorzitter: Werenfried Spit (KNMI)

Spreekers: Chris Backes (UU), Mark Bruinsma (RWS-WVL), Gerben Roest (RIVM)

Aantal deelnemers: 45+, via MS Teams

Algemene conclusies met betrekking tot juridificering van modellen en data

- Met enige regelmaat worden modellen en data door beslissers gebruikt als vervanging voor beleidsmatige of politieke afwegingen, in plaats van als ondersteuning daarvan.
- We willen in Nederland het onderste uit de kan halen voor de economie, waarbij de winst naar de ondernemer gaat, maar het risico eenzijdig ligt bij natuur en milieu. Dit leidt tot complexe systemen waarbij de veronderstelde milieuwinst wordt ingeboekt voor economische activiteiten en tot ‘overvragen’ van modellen en data.
- Het rijk wil graag beleid voeren op basis van wetenschappelijk onderbouwde kwantitatieve gegevens en kiest daarom voor die indicatoren waar men data voor heeft. (Bijvoorbeeld stikstof, waar uitstoot en depositie gemeten en gemodelleerd wordt maar waar natuurkwaliteit het juridisch kader vormt).
- Metingen en modellen die worden gebruikt voor stikstof, scheepvaart, water en verkeer & vervoer zijn van voldoende kwaliteit. Het probleem ligt regelmatig bij het beleidsmatig gebruik en de juridische verwachtingen met betrekking tot de modellen en data. Er worden vaak extra eisen aan modellen/data gesteld, in plaats van de beschikbare modellen en data beter te gebruiken.
- Er is in veel gevallen een spanning als modellen en data op groter schaalniveau (landelijk/regionaal) adequaat zijn, maar voor beleid of handhaving wordt ingezoomd naar een lager schaalniveau (lokaal).
- Er mag scherper rekening worden gehouden met het doel van modellen en data: beslissingsondersteuning vraagt andere kwaliteiten dan normtoetsing of monitoring.
- Deels moet het beleidsmatig en juridisch doel van gebruik van gegevens uit modellen heroverwogen worden.
- Er is meer in-situ monitoring van indicatoren nodig en de gevolgen van monitoring moeten automatisch leiden tot aanpassing van activiteiten.